

Психомоторний розвиток дитини

- Оцінка психомоторного розвитку дитини здійснюється за наступниками критеріями:
- моторика – цілеспрямована маніпулятивна діяльність дитини;
- статика – фіксація та утримання певних частин тулуба в необхідному положенні;
- сенсорні реакції – формування відповідних реакцій на світло, звук, біль, дотик;
- мова – експресивне мовлення та розуміння мови;
- психічний розвиток – позитивні та негативні емоції, становлення соціального віку.

Оцінка психомоторного розвитку дитини на першому році життя

Вік, міс.	Моторика	Статика	Сенсорні реакції	Мова	Емоції та соціальна поведінка
1	Фізіологічний гіпертонус м'язів зменшується, атетозоподібні рухи кінцівок до кінця місяця згасають. Виражені безумовні рефлекси: хоботків, смоктальний, хватальний, Моро, Бабкіна, повзання.	Починає тримати голову по декілька хвилин в горизонтальному положенні, лежить на животі наприкінці місяця.	З'являється короткотривале розглядання зовнішнього середовища та слухове зосередження.	Поява гуління поодинокими звуками наприкінці місяця, вимовляє голосні звуки між «а», і «е».	Реагує незадоволеннями на сильні звукові та світлові подразники. Побачивши обличчя, на мить зупиняється на ньому.
2	Повертає головою в різні боки.	Починає тримати голову декілька хвилин в вертикальному положенні.	Тривала зорова реакція за предметом, який рухається. Зосередження на звук.	Часте коротке гуління.	Реагує усмішкою на розмову. Фіксує погляд на обличчі, яке рухається.
3	Починають зникати більшість безумовних рефлексів (пошуковий, хоботків, Бабкіна, хватальний). Тягнеться за іграшкою. Нормалізується м'язовий тонус.	Добре тримає голову.	У відповідь на звукові подразники та яскраві предмети з'являється зосередження, активна реакція.	Часте, тривале гуління. Перші складові ланцюжки «ррр».	Відповідає комплексом поживлення у відповідь на емоційне спілкування. Соціальна посмішка.

4	З'являються спрямовані рухи рук: все краще бере іграшку. Повертається із спини на бік. Зникає більшість безумовних рефлексів (Моро, хватальний, повзання).	В вертикальному положенні з'являються перші прояви опори ногами. В положенні на животі – впевнена опора на передпліччя.	Окрім чіткої уваги на звук, предмети, характерним є комплекс пожвавлення при зустрічі з рідними людьми. Вперше починає пізнавати маму. Розглядає іграшку в своїй руці.	Часте тривале, співуче гуління різними звуками. З'являються губні приголосні «м», «б», викрики радості.	Голосне сміється у відповідь на емоційне словесне звернення.
5	Починає повертатися із спини на живіт. Тягнеться рукою до іграшки і торкається до неї.	Стоїть при підтримці під пахви, спирається на кінчики пальців.	Окрім все більш чіткої реакції на звуки, характерним є оральна увага на яскравий предмет. Перші прояви розпізнавання своїх та чужих людей, радість при появі іншої дитини.	Ритмічні складові ланцюжки.	Радіє дитині, бере у неї з рук іграшку, реагує на строгі та ласкаві інтонації. Голосне сміється, коли до неї звертаються.
6	Активно повертається із спини на живіт, починає повертатися із живота на спину. Хапає цілеспрямовано, запропоновану іграшку, перекладає з однієї руки в іншу.	В положенні на животі спирається на витягнуті руки або повністю відкриті долоні. Починає сидати через поворот набік, спираючись на руку.	Все більш адекватна реакція при появі матері, батька та чужої людини. Слідкує за іграшкою, яка впала донизу.	Балакання: послідовне приєднання різноманітних виразних складів із зміною сили звуку та висоти тону.	Емоції диференційовані, тягне руки, щоб взяли на руки. По-різному поводить себе із знайомими та незнайомими.
7	Лежачи на спині, грається ногами (координація «рука-нога»). Перекладає іграшки з одного місця на інше, з руки в руку.	Сидить з прямою спиною. При підтримці за тулуб, на твердій основі пружинить (танцює).	Намагається дістати предмет, якщо це можливо зробити, змінивши положення тіла.	Продовжує балакання.	Включається в гру, повторюючи дорослих, змучившись, починає вимагати уваги самої близької людини (найчастіше матері).

8	Хапає кожною рукою по кубику і довільно тримає їх нетривалий час.	Повзає на животі (по-пластунськи, як тюлень), переставляючи вперед руки. Самостійно лягає, сідає, піднімається.	При відповідному вихованні показує ручками «до побачення», «тосі-тосі», «ладушки». Киванням голови показує згоду «так», заперечення «ні».	Добре лепече, ясно вимовляє звуки «ба», «ма», «да».	Адекватні емоційні реакції у відповідь на спілкування. Спостерігає за діями інших дітей, сміється, лепече.
9	З різними іграшками може самостійно гратися. Навмисне скидає предмет.	Розгойдується на руках і колінах. Сидить вільно. При підтримці за руки, стоїть.	Адекватно відповідає діями на прості запитання та прохання «дай мені ляльку.» «посидь тут». Знає своє ім'я. Реагує на музикальні звуки танцювальними рухами.	Чітке подвоєння складів	Легко вступає в контакт на емоційному, ігровому, словесному рівнях. Повторює дії інших дітей.
10	Кількість цілеспрямованих рухів збільшується: складає пірамідку, кладе іграшки на місце, закриває ящики та ін.. «пінцет ний захват: бере маленький предмет витягнутим вказівним і великим пальцями.	Можна вести, підтримуючи за одну руку. Повзає на поверхнях різної висоти, багато дітей самостійно стоять, підтримуючись за будь – який предмет.	Все більш виражені та збагачені вказані прояви. Повторює рухи дорослих «розмовляє по телефону», «помішує кашу». Спеціально кидає іграшку.	З'являються перші слова, які дитина розуміє, в словарному запасі декілька слів. Вступає в діалог, правильне в звуковому плані повторення відомих складів.	Емоційний стан чітко проявляється різноманітними мимічними рухами, голосовими реакціями. Реагує на все нове дивується. Грається з дітьми однією іграшкою.
11	«Щипцевий» захват: захватує маленький предмет, подушечками зігнутого вказівного і великого пальців.	Повзає на руках і колінах з перехресною координацією. Стоїть без опори. Робить кроки вперед, при підтримці за обидві руки.	Виконує прості вимоги та просьби. Орієнтується в поняттях «можна», «не можна», розуміє заборони: «сиди тихо, «не бери». У дитини з'являються	Кількість односкладових слів витісняється двоскладовими. Вживає слова спрощеного варіанту «ляля», «нозя», «цяця».	Махає рукою на прощання. Радіє приходу дітей. Вибіркове відношення до дітей.

			перші друзі, з якими вона грається.		
12	Може гратися іграшками годину і більше.	Ходить вздовж меблів, при підтримці за одну руку, або самостійно.	Виконує все більш складні вимоги та прохання, розуміючи їх. Кількість проявів реакції на зовнішнє середовище збільшується.	Мовний запас 8 – 12 слів.	Протягує іншій дитині іграшку, супроводжуючи це сміхом та лепетом. Шукає іграшки, які заховані. За проханням обнімає батьків, прагне схвалення, підтвердження свого успіху близькою людиною.

Оцінка психомоторного розвитку дитини другого року життя

Віковий інтервал	Розуміння мови	Активна мова	Сенсорний розвиток	Гра	Рухи	Навички	Емоції, соціальна поведінка
1 рік 1 міс – 1 рік 3 міс	Реагує на схвалення або заборону. Шукає на прохання предмет, яким тільки що грались.	Говорить подвійні або поодинокі склади зі змістом. Говорить осмислені слова з двома різними голосними.	Орієнтується в двох контрастних величинах, формах предметів: «велике» і «маленьке». Співвідносить, порівнює властивості предметів. За зразком дорослого з 2-3 кольорових кульок, кубиків обирає предмет потрібного кольору.	Відтворює в грі раніше завчені дії з предметами: годує ляльку, нанизує кільця на стержень.	Ходить тривало, не присаджується міняє положення тіла нахилється, повертається.	Самостійно їсть густу їжу ложкою.	Появляється співпереживання, втіха. Використовує слово «ні» не погоджуючись.
1 рік 4 міс – 1 рік 6 місяців	Відбирає предмети за певними ознаками при словесному розумінні	Називає предмети та дії в момент зацікавленості.	Орієнтується в 3-4 контрастних формах предметів (куля, куб, цеглини, призма).	Відображує в грі окремі дії, які часто спостерігає. Возить за мотузку машинку, будує будиночок з кубиків.	Переступає через паличку, яка лежить на підлозі (без підтримки). Переступає приставним чи почерговим кроком 3 палиці при підтримці за руку.	Самостійно їсть рідку їжу ложкою.	Використовує «так». Починає розрізняти речі за приналежністю різними членами родини «бабусині окуляри» «мамина сумка». Починає уважно вдивлятися у своє зображення в дзеркалі, ідентифікує його з собою.

1 рік 7 міс – 1 рік 9 міся- ців	<p>Розуміє питання дорослого про події, які зображені на картинці.</p>	<p>Під час гри, словами та двослівними реченнями вказує свої дії.</p>	<p>Диференціює 3-4 форми предметів, орієнтується в кількісних характеристиках «багато», «мало».</p>	<p>Відображує нескладні сюжетні побудови – перекриття типу «ворота», «хатки», «лавочки».</p>	<p>Переступає через палицю або перешкоду висотою 5 см.</p>	<p>Частково знімає одяг із допомогою дорослого (черевика, шапку).</p>	<p>Допомагає в простій роботі (за інструкцією). Імітує дії дорослих з побутовими предметами.</p>
1 рік 10 міс – 2 роки	<p>Слухаючи розповіді дорослого розуміє (без показу) події, які знайомі, уявляє людей.</p>	<p>При спілкуванні з дорослими користується 3-х слівними реченнями, вживаючи іменники та займенники.</p>	<p>Підбирає по зразку та слову 3-4 контрастних кольори, суміщає предмети та їх частини за формою, розміром, кольором.</p>	<p>В грі відтворює ряд послідовних дій.</p>	<p>Переступає через палицю або перешкоду висотою 10 см.</p>	<p>Частково одягає одяг (черевика, шапку, шкарпетки).</p>	<p>Активно використовує жести. Гостра реакція на відсутність матері. Дитина починає описувати свої дії: «я сідаю», «моя іграшка».</p>

Оцінка психомоторного розвитку дитини третього року життя

Віковий інтервал	Активна мова граматики	Активна мова запитання	Сенсорний розвиток	Гра	Рухи	Навички	Емоції, соціальна поведінка
2 роки – 2 роки 6 місяців	Говорить складними реченнями більше 3-х слів.	Починає вживати складні підрядні речення.	За зразком складає складні геометричні фігури. Підбирає за зразком різні предмети 4-х основних кольорів.	Гра має сюжетний характер. Дитина відображує взаємозв'язок і послідовність дій із навколишнього життя. Самостійно робить прості сюжетні побудови та називає їх.	Переступає без підтримки через палицю або перешкоду висотою 15см.	Повністю одягається. Їсть акуратно.	Знає частини свого тіла і називає їх (голова, очі, ніс). Дитина може повідомити про свій стан.
2 роки 6 місяців - 3 роки	З'являються питання «де?», «куди?»	Появляються питання «чому?», «коли?».	В своїй діяльності вірно використовує геометричні фігури за призначенням Називає 4 основні кольори.	Появляються елементи рольової гри. Вводить у гру замість себе іграшку. Появляються складні сюжетні перебудови. За допомогою пластиліну, олівця зображує прості предмети та називає їх. Може гратися з однолітками.	Переступає без підтримки через палицю чи перешкоду висотою 20 см.	Самостійно одягається, може зашнурувати гудзики, зав'язати шнурівки з незначною допомогою дорослого. Користується серветкою.	З'являється розуміння та використання в мові займенників «я», «моя», «ти», «твоя». Має уявлення про статеву належність.

Протиепідемічні заходи у вогнищах інфекції

Захворювання	Інкубаційний період	Госпіталізація	Заходи у вогнищі	Заходи в період реконвалесценції
Сальмонельоз		Госпіталізація хворого.	контактним посів сечі та фекалій	диспансерний нагляд протягом 3-х місяців зі щомісячним посівом фекалій та сечі
Гостра дизентерія та інші гострі кишкові інфекції		Госпіталізація хворого, особливо у випадках важкого перебігу захворювання.	контактним - посів фекалій, нагляд протягом 7 діб.	
Вірусний гепатит А	15 – 45 днів.	Госпіталізація	нагляд за контактними: аналіз крові на трансамінази в перші 2 дні і повторно через 7 – 10 днів.	диспансерний нагляд щонайменше 6 місяців. Кров на АлТ через 10 днів після виписки, через 1 місяць, через 3, 6 місяців.
Вірусні гепатити В та С		Госпіталізація	контактним аналіз крові на носійство антигенів В і С.	нагляд щонайменше рік з аналізом крові на носійство антигенів 1 раз на 3 місяці.
Дифтерія	10 днів	Госпіталізація. Носії токсигенних штамів підлягають обов'язковій госпіталізації і лікуванню в умовах інфекційного стаціонару. Носії нетоксигенних штамів: якщо носійство виявлено при діагностичному обстеженні (ангіни, інша ЛОР –патологія) підлягають госпіталізації і лікуванню під наглядом інфекціоністів. Носії нетоксигенних штамів, виявлені при обстеженні з профметою антибактеріальній терапії не підлягають.	межі вогнища вказує епідеміолог. Контактним – уточнення строків та виконання щеплень, нагляд протягом інкубаційного періоду, взяття мазків із зів та носа, ЛОР – огляд. Носії з вогнища госпіталізуються незалежно від токсигенності збудника.	нагляд інфекціоніста та невропатолога протягом 3-х місяців.

Скарлатина	7 днів	Амбулаторне або госпіталізація	Якщо хворий лікується амбулаторно, контактні організовані діти, учні 2 класів шкіл, а також робітники дитячих закладів та вчителі підлягають карантину протягом 21 дня. Якщо хворого госпіталізовано – карантин 7 днів з моменту ізоляції.	При амбулаторному лікуванні виконуються умови домашнього стаціонару. Антибіотикотерапія протягом 10 днів. Аналізи сечі в перші 2 дні, на 10 день, на 21 день, при відсутності патологічних змін. Аналіз крові на 10 день, якщо немає змін не повторюється. Рекомендований огляд реконвалесцентів кардіологом.
Краснуха	21 день		Карантин 21 день, дуже важливе виявлення серед контактних вагітних жінок, особливо у першому триместрі вагітності.	
Кір	21 день	Госпіталізація за станом	Контактним – перевірка і уточнення щеплень. Дітям 1-го року життя ін'єкція 1 мл імуноглобуліну	Реконвалесцент виписується після 10-12 дня захворювання, якщо перебіг хвороби без ускладнень.
Кашлюк	3 – 15 днів	Діагноз підтверджується посівом слизу з зіву на середовище Борде – Жангу а також аналізом крові і сечі. Відсутність щеплень АКДП при наявності клініки теж промовляє на користь кашлюку. Бактеріологічному обстеженню підлягають хворі зі спазматичним кашлем понад 5 днів.	Контактні – нагляд протягом 14 днів. Контроль щеплень. Дітям до 3 місяців – 1 мл імуноглобуліну.	

Вітряна віспа	21 день	Виписка в колективи після відпадання кірочок, але не раніше 5-го дня з моменту останнього підсипання.	Якщо діти ДДЗ та 1-2-х класів шкіл не хворіли, вони підлягають карантину з 10 по 21 день від моменту контакту з хворим.	
Паротитна інфекція	21 день	Госпіталізація при важкому перебігу та наявності орхіту, менінгіту, панкреатиту тощо.	Контактні діти віком до 10 років, якщо немає щеплення, підлягають зняттю на карантин з 10 по 21 день.	
Менінгококова інфекція	10 днів	Термінова госпіталізація	Контактні підлягають нагляду протягом 10 днів, взяттю мазків із зів та носа на носійство менінгококової інфекції та ЛОР – огляду. При наявності запального процесу носоглотки – госпіталізація. Виявлені носії лікуються або в стаціонарі, або амбулаторно. Лікування носіїв. Якщо у вогнищі є діти до 7 років – роблять ін'єкцію 1,5 мл імуноглобуліну.	Нагляд невролога і інфекціоніста. Контрольний мазок на менінгокок через 1 місяць після виписки.
Ангіна		Госпіталізація в інфекційний стаціонар. Відмову від госпіталізації зафіксувати в історії розвитку хворого, бажано власноручний розпис законних представників дитини.		Взяття мазків до початку лікування біля ліжка хворого. Організація домашнього стаціонару зі щоденним оглядом протягом 1-х трьох днів з метою нагляду динамікою нальотів. Аналіз сечі та крові, ЛОР – огляд. Виписка не раніше 10 – 12 дня. Консультація кардіолога в разі потреби.